

Предлози за изменување и/или дополнување на Предлог Законот за просторно и урбанистичко планирање

Предложеното законско решение претставува одлична основа за просторно и урбанистичко планирање со кое би се постигнало хумано уредување на просторот, заштита и унапредување на животната средина и природата, но пред сè одржливо планирање. Преку истото се надминуваат недостатоците и слабостите на актуелното решение, и се дава можност за постигнување на поголема професионалност, инклузивност, партиципативност и контрола во процесот на просторен развој.

Доколку се прифатливи за Предлагачот и Донесувачот, предлозите што следуваат претставуваат дополнително унапредување на Законот за просторно и урбанистичко планирање:

Предлог 1

Во членот 11, да се дообјасни дека со Генерален урбанистички план се уредува примарната инфраструктура:

„(1) Генерален урбанистички план е урбанистички план кој се донесува за населено место-град, утврдено со закон.

(2) Генералниот урбанистички план се состои од графички приказ на планските решенија, текстуален дел со услови и одредби за просторен развој и нумерички податоци за планските решенија со билансни показатели.

(3) Генералниот урбанистички план содржи особено: граница на планскиот опфат која претставува граница на градот, граници на плански опфати на деталните урбанистички планови односно граници на просторните планерски единици за детално планирање, граници на зони според намената на земјиштето, режим на градење и употреба на градежното земјиште, регулациони план со регулациони линии со кои се уредува примарната сообраќајна мрежа и **примарни** енергетските, водостопанските, комуналните и други инфраструктури со нивелмански решенија, општи и посебни услови за просторен развој, класи на намени, параметри за спроведување на планот, плански услови за детално планирање на просторот, мерки за заштита на природата и животната средина, мерки за заштита од разурнувања, мерки за заштита на недвижното културно наследство, како и други одредби, мерки и податоци потребни за планските решенија.“

Предлог 2

Со цел унапредување на транспарентноста, инклузивноста и професионалноста во процесот на урбанистичко планирање, во членот 22 да се додаде нов став:

„(1) Планирањето на просторот се врши за одреден плански период, кој служи за пресметување на идните потреби за просторен развој и за предвидување на програмските

Толкување:

~~(текст, текст, текст)~~ – текст што се предлага да се избрише

(текст, текст, текст) – текст што се предлага да се дополни

параметри на просторниот развој во постапката за изработување и спроведување на плановите. Планскиот период е време за кое се прави проекција на сите состојби и развојни тенденции врз основа на податоците собрани во базната година на отпочнување со изработка на урбанистички план.

(2) Планскиот период за различни видови на планови изнесува:

-десет години за генерален урбанистички плани урбанистички план за подрачја и градби од државно значење,

-пет години за детален урбанистички план, урбанистички план за село и урбанистички план за вон населено место.

(3) Во текот на пропишаниот плански период, донесувачот на планот еднаш годишно при подготвувањето на годишната програма за изработување на урбанистички планови од членот 40 од овој закон, го анализира начинот на спроведување на плановите со цел да се утврди евентуалната потреба од нивно изменување и дополнување.

(4) Во текот на последната година од планскиот период, донесувачот на планот е должен да направи анализа на степенот и начинот на спроведувањето и реализацијата на планот во просторот односно за релевантноста и ажурноста на подлогите и податоците врз основа на кои е изработен планот и доколку е потребно да отпочне постапка за изработка на нова документациона основа и нови проекции на потребите за просторен развој, како и за негово изменување и дополнување или за донесување на нов план со нов плански период.

(5) Постапката за изработување и донесување на урбанистички план по правило треба да заврши со донесување на планот:

- најдоцна до 18 месеци од отпочнувањето на постапката за изработување и донесување на урбанистички план со плански период од пет години и

- најдоцна до 36 месеци од отпочнувањето на постапката за изработување и донесување на урбанистички план со плански период од десет години.

(6) Доколку е поминат половина период од пропишаниот плански период, а планот не е донесен, постапката се враќа на почеток и се изработува нова документациона основа, со нова базна година и нов плански период.

(7) Извештајот од анализите за степенот и начинот на спроведувањето и реализацијата на плановите, од ставовите (3) и (4) претставува јавен документ и се објавуваат на веб страната на Донесувачот, најдоцна 15 дена по неговото усвојување.

Предлог 3

Со цел подигнување на стандардите и квалитетот на вршењето на работи од урбанистичкото планирање, како и обезбедување на минималните услови за вршење на дејноста на урбанистичкото планирање уредени со овој закон, во членот 45 да се додаде нов став:

(1) Изработувачот на урбанистичкиот план и урбанистичкиот проект се избира врз основа на јавен повик.

(2) Јавниот повик за изработување на урбанистички планови и урбанистички проекти го спроведува Комисија за спроведување на постапка за јавен повик за изработување на урбанистички планови и проекти (во натамошниот текст: Комисија), формирана од градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и градот Скопје, која е составена од три члена и нивни заменици.

(3) На јавниот повик од ставот (2) на овој член, може да се пријават правни лица со лиценца за изработување на урбанистички планови согласно овој закон.

(4) Јавниот повик се објавува во два дневни весника кои се издаваат на македонски јазик, а излегуваат најмалку три месеци пред денот на објавувањето на повикот и еден дневен весник кој се издава на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик во општините, општините во градот Скопје и градот Скопје на

Толкување:

(~~текст, текст, текст~~) – текст што се предлага да се избрише

(~~текст, текст, текст~~) – текст што се предлага да се дополни

чие подрачје треба се изработи урбанистичкиот план односно проект, при што јавниот повик задолжително содржи:

- потребни податоци за планскиот односно проектиот опфат кој е предмет на планирање односно проектирање,

- рок и начин за доставување на понудата,

- потребна документација која треба да се достави од ставот (5) на овој член,

- датум, време и место на отворање на понудите,

- рок за изработување на урбанистичкиот план и урбанистичкиот проект и

- обврска за доставување и висина на банкарска гаранција за сериозност на понуда од страна на понудувачите.

(5) Критериуми за утврдување на услови за учество на јавниот повик:

- кадровска и техничка опременост на правното лице,

- референтна листа за извршени работи најмалку за последните пет години и

- територијална покриеност на работата на правното лице за подрачјето на планскиот односно проектниот опфат предмет на јавниот повик.

(6) Критериум за доделување на договор по јавен повик е економски најповолна понуда.

(7) Рокот за доставување на понуда не може да е пократок од 15 календарски дена од денот на објавувањето на јавниот повик.

(8) Постапката за избор на најповолен понудувач се спроведува доколку е стигната најмалку една понуда.

(9) Понудите се отвораат јавно, во присуство на понудувачите или овластени претставници на понудувачите при што Комисијата составува записник за јавното отворање на понудите, кој се потпишува од членовите на Комисијата и понудувачите, односно овластените претставници на понудувачите кои се присутни на јавното отворање.

(10) Комисијата е должна најдоцна во рок од пет работни дена од денот на отворањето на понудите да изврши евалуација на истите и изготвува извештај за евалуација на понудите, со предлог за избор на најповолен понудувач и истиот се доставува до одговорното лице од општината, општината во градот Скопје и градот Скопје.

(11) Одговорното лице од општината, општината во градот Скопје и градот Скопје, донесува одлука за избор на најповолен понудувач или одлука за поништување на јавниот повик и истата се доставува до сите понудувачи на јавниот повик.

(12) Понудувачите имаат право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од осум дена од приемот на одлуката, која го одлага склучувањето на договорот.

(13) По исклучок на став (1), а со цел подигнување на стандардите и квалитетот на вршењето на работи од урбанистичкото планирање, како и обезбедување на минималните услови за вршење на дејноста на урбанистичкото планирање уредени со овој закон, со одлука на Совет на општина, Совет на општината во градот Скопје, или Совет на градот Скопје, за изработувач на урбанистичкиот план и урбанистичкиот проект може да се избере Градски завод за урбанизам, кој ќе го изработи урбанистичкиот план, односно урбанистичкиот проект за надоместок согласно Тарифникот од член 81 од овој закон.

Предлог 4

Со цел зголемување на ефикасноста на изработување и донесување на урбанистичките планови, членот 47 да се измени и дополни:

(1) Државните органи, институции, установи и правни лица кои вршат јавни надлежности и комунални работи односно работи од областа на: водостопанството, електростопанството, сообраќајот и транспортот, воздухопловството, телекомуникациите, одбраната, културата, здравството, образованието, стопанството, земјоделството, шумарството, спортот, финансиите, статистиката, катастарот на недвижности, заштита на животната средина, заштита на културното наследство, заштитата и спасувањето, здравствената заштита, социјалната заштита, географијата, геодезијата, геологијата, геофизиката, сеизмиката и хидрометеорологијата, како и

Толкување:

~~(текст, текст, текст)~~ – текст што се предлага да се избрише

(текст, текст, текст) – текст што се предлага да се дополни

други дејности релевантни за програмирање на развојот и урбанистичкото планирање, должни се да ги достават сите податоци и информации што им се на располагање, заедно со своите развојни проекции, предлози и мислења што се неопходни за изработување на урбанистичките планови на барање на донесувачот или изработувачот на урбанистичкиот план.

(2) За добивање на податоците и информациите од став (1) на овој член, донесувачот или изработувачот на планот доставува барање во електронска форма преку информацискиот систем е-урбанизам или доколку е потребно во хартиена форма.

(3) Државните органи, институции, установи и правни лица од ставот (1) на овој член, се должни по службена должност, без надоместок да ги достават сите податоци и информации до изработувачот на планот во рок од **20 десет** работни дена од денот на приемот на барањето.

(4) Доколку државните органи, институции, установи и правни лица од став (1) на овој член, во пропишаниот рок не ги достават податоците и информациите со кои располагаат, во тој случај имаат одговорност за евентуалните идни штети, настанати поради недоставувањето на податоците и информациите или неодговарањето на барањето.

(5) Податоците и информациите од став (1) на овој член, се составен дел на документационата основа на урбанистичкиот план.

(6) Донесувачот на планот **е должен на ги поканува** сите органи од ставот (1) на овој член, кои одговориле на барањето за податоци и информации, ~~во подоцнежната фаза од изработка на урбанистичкиот план да им ја испрати работната верзија на планската документација, пред таа да се прати на стручна ревизија, на увид и барање за мислење да земат активно учество во јавната презентација и јавната анкета~~ по однос на планските решенија што се во врска со нивните надлежности.

~~(7) Државните органи, институции, установи и правни лица од став (1) на овој член, се должни во рок од десет работни дена од приемот на барањето од ставот (6) на овој член, на донесувачот на планот да му го дадат мислењето.~~

~~(8) (7)~~ За плански опфати што содржат земјишта, инфраструктури и објекти наменети за потребите на одбраната, мислењето на Министерството за одбрана задолжително се вградува во планот.

~~(7) (8)~~ За плански опфати што содржат градби за кои е утврдено дека се недвижно културно наследство и кои се запишани во Регистарот на недвижности од културното наследство, мислењето во врска со пропишаните мерки и режим на заштита на Министерството за култура кое е надлежно за заштитата на културното наследство, задолжително се вградуваат во планот.

Предлог 5

Со цел зголемување на професионалноста на стручната ревизија на урбанистичките планови, членот 48 да се измени и дополни:

(1) Во постапката за изработување на урбанистичките планови задолжително се врши стручна ревизија со која се:

- ја потврдува прифатливоста и соодветноста на предложените плански решенија;
- потврдува дека планските решенија се изработени во согласност со законите, прописите, стандардите и нормативите што ја уредуваат областа на урбанистичкото планирање;
- ја потврдува оправданоста на предложените плански решенија од аспект на остварување на целите и начелата од член 5 од овој закон;
- ја оценува реалноста и остварливоста на предложените плански решенија;
- укажува на недостатоци што треба да бидат корегирани и отстранети и
- укажува на можни алтернативни решенија и подобрувања на предложените плански решенија.

(2) Изготвената стручна ревизија без заклучоци му се доставува на изработувачот на планот, по што се организира средба и стручна дискусија помеѓу изработувачите на планот и изработувачите на стручната ревизија, во присуство на комисијата за урбанизам на донесувачот, по однос на укажувањата и забелешките во стручната ревизија.

Толкување:

~~(текст, текст, текст)~~ – текст што се предлага да се избрише

(текст, текст, текст) – текст што се предлага да се дополни

(3) Комисијата за стручна ревизија, составена од најмалку три члена го изготвува извештајот со заклучоците од стручната ревизија, кои се вградуваат во нацрт или предлог планот, а изработувачот на планот задолжително дава извештај за постапувањето по забелешките на стручната ревизија до органот надлежен за донесување на планот.

(4) Извештајот за стручната ревизија и извештајот за постапувањето по забелешките од стручната ревизија се составен дел на планот.

(5) Правното лице кое го изработило планот што е предмет на стручна ревизија, не може да ја врши стручната ревизија на истиот план.

Предлог 6

Со цел подобрување на Законот за просторно и урбанистичко планирање, членот 58 да се измени и дополни:

(1) Урбанистички проект е планско - проектна документација што се изработува врз основа на урбанистичките планови од членот 10 од овој закон и служи за нивна разработка и спроведување. Со урбанистичкиот проект се врши детално разработување на градежни парцели и за градежното земјиште за општа употреба за кои во урбанистичките планови не се дадени детални одредби за градење и уредување на земјиштето.

(2) Во зависност од видот и намената на градежното земјиште и градбите што се предмет на разработка, урбанистичкиот проект може да биде:

1. Урбанистички проект за парцелирано градежно земјиште со кој се врши урбанистичко-архитектонско обликување на планираните градби и внатрешниот сообраќај на една поголема градежна парцела оформена во урбанистичкиот план,

2. Урбанистички проект за градежно земјиште за општа употреба со кој се врши урбанистичко-архитектонско обликување на јавни простори, како што се плоштади, пешачки простори и улици, зелени скверови, кејови и други простори за јавна употреба,

3. Урбанистички проект за парцелирано градежно земјиште со кој се врши урбанистичко - архитектонска, градежна или техничко – технолошка, планско -проектна разработка на градежни парцели што со урбанистички план се наменети за изградба на стопански, индустриски, енергетски и други техничко - технолошки и специјални намени и

4. Урбанистички проект за инфраструктура со кој се врши урбанистичко -архитектонска, градежна или техничко - технолошка планско - проектна разработка на трасата, архитектонските, градежните и техничките елементи на сообраќајните и другите инфраструктури, како и надземните објекти што им припаѓаат на инфраструктурните системи.

(3) Урбанистичкиот проект од ставот (2) точка 1 на овој член, се изработува само во случаите кога е тоа уредено со планска одредба во урбанистичкиот план.

(4) Урбанистичките проекти од ставот (2) точките 2, 3 и 4 на овој член, може да се изработуваат во сите случаи каде што недостасува деталната разработка, без потреба тоа да биде уредено со планска одредба во урбанистичкиот план.

(5) Урбанистичките проекти од ставот (2) точките 2 и 3 на овој член, може да се изработуваат и врз основа на генерален урбанистички план за зафати во планскиот опфат за коишто не е донесен детален урбанистички план.

(6) По исклучок од ставот (1) на овој член, урбанистички проект може да се изработува и за градби и инфраструктури од локално значење вон населени места и вон опфат на урбанистички планови на земјоделско, шумско и друго земјиште, за коишто не постојат услови за донесување на урбанистички план, согласно овој закон.

(7) Во случај од став (6) на овој член, урбанистичкиот проект се изработува врз основа на Извод од Просторен план на Република Македонија.

(8) Одобрен урбанистички проект се менува со изработување и одобрување на нов урбанистички проект.

Толкување:

(~~текст, текст, текст~~) – текст што се предлага да се избрише

(текст, текст, текст) – текст што се предлага да се дополни

Предлог 7

Со цел подобрување на Законот за просторно и урбанистичко планирање, членот 72 да се измени и дополни:

„6. Градски завод за урбанизам (Јавно претпријатие за урбанизам)

Член 72

(1) Општината со седиште во град со повеќе од ~~80.000~~ 50.000 жители и градот Скопје може да основа Градски завод за урбанизам (Јавно претпријатие за урбанизам) за вршење на работите од урбанистичкото планирање за свои потреби или за потребите на општините од регионот, доколку за тоа постои потреба и буџетски средства.

(2) Оправданоста на основањето на Градски завод за урбанизам (Јавно претпријатие за урбанизам) согласно овој закон е во подигањето на стандардите и квалитетот на вршењето на работи од урбанистичкото планирање, како и за обезбедување на минималните услови за вршење на дејноста на урбанистичкото планирање уредени со овој закон.

(3) Градскиот завод за урбанизам (Јавното претпријатие за урбанизам) ги извршува следните работи:

- учествува во изработувањето на просторни планови на региони, просторни планови на подрачја од посебен интерес и просторни планови на општините и градот Скопје со Агенцијата за планирање на просторот;

- изработува генерален урбанистички план на својот град и учествува во неговото донесување, спроведување и следење на спроведувањето;

- изработува генерални урбанистички планови од други градови од регионот;

- изработува детални урбанистички планови, урбанистички планови за село и урбанистички планови вон населено место за посложени работи;

- изработува урбанистички проекти за сложени работи од локално значење;

- изработува извештај за состојбите во просторот;

- стручни ревизии на урбанистички планови и

- други работи од урбанистичко планирање.

(4) Градски завод за урбанизам (Јавно претпријатие за урбанизам) може да ги врши и другите работи од областа на урбанистичкото планирање, како стручна помош на градоначалникот, комисијата за урбанизам и телата што ги спроведуваат урбанистичките планови во единицата за локална самоуправа, а особено ја одржува и ажурира базата на просторни податоци за своето подрачје, го следи и анализира спроведувањето на урбанистичките планови и учествува во создавање на оценката за просторниот развој и на програмата за донесување на урбанистички планови и други работи од надлежност на единицата на локална самоуправа од областа на урбанистичкото планирање и уредување на просторот.

(5) Средствата за работа на Градскиот завод за урбанизам (Јавното претпријатие за урбанизам) се обезбедуваат од сопствени средства што ги остварува од своето работење за реализација на годишните програми од член 40 и член 41, од донации и други извори утврдени со закон.

НАПОМЕНА: Секаде каде што во Предлог Законот се спомнува „Градски завод за урбанизам“ да се дополни со „(Јавно претпријатие за урбанизам)“.

Предлог 8

Согласно актуелниот Системот на класи на намени, дејностите и активностите од основните класи на намени:

Толкување:

(~~текст, текст, текст~~) – текст што се предлага да се избрише

(текст, текст, текст) – текст што се предлага да се дополни

- **Е2-Комунална супраструктура (дејности и активности:** терминали, автобуски и железнички станици, пристаништа, полигон за обука на возачи, станици за технички преглед, акумулации и брани за водоснабдување, аеродроми, гранични премини, катни гаражи, бензински пумпни станици и услужни центри, мерни станици, трафостаници до 20 кв, градби за производство на енергија, резервоари за вода, противпожарни домови, електронски комуникациски градби и слично);
- **Е3-Некомпатибилна инфраструктура (дејности и активности:** депонии, пречистителни станици, загадувачка комунална инфраструктура, резервоари за дериват со капацитет над 200 тони, трафостаници над 20 кв, главни мерно-регулациони станици и слично);

потребно е да се усогласат согласно Предлог Законот за просторно и урбанистичко планирање, или Предлог законот да се измени и дополни во:

Член 6, став (1), точка 29:

„ 29. **Парцелирано градежно земјиште** е она градежно земјиште врз кое е извршена секундарна делба на земјиштето и на кое се формирани градежни парцели за изградба на градби од сите класи на намени освен од групата на класи на намени Е;“

Коментар: Оваа одредба ги исклучува погоре наведените дејности и активности (терминали, автобуски и железнички станици, станици за технички преглед, пречистителни станици, итн.), како дејности и активности што се остваруваат на парцелирано градежно земјиште – во рамки на градежна парцела.

Член 59, став (3):

„ (3) За градежната парцела која се разработува и спроведува со урбанистички проект од членот 58 став (2) точка 3 од овој закон, во планот се уредува намената на објектите и земјиштето од групата на класи на намени Г **и/или Е**, генерална регулација и други урбанистички параметри согласно овој закон. Со урбанистичкиот проект се разработуваат архитектонските елементи на партерот, градежните и сообраќајните елементи на улицата или сообраќајницата, градежно-техничките елементи на инфраструктурата во делот на дефинирање на трасата и спецификацијата на подземниот вод и во делот на надземните градби што му припаѓаат на инфраструктурниот систем “

НАПОМЕНА: Овој предлог е ирелевантен доколку ваквиот вид на дејности и активности не бидат опфатени со групата на класи на намени Е (туку со друга група на класи на намени) со Системот на класи на намени согласно овој (Предлог) Закон за просторно и урбанистичко планирање и подзаконските акти!

10.08.2018

Благојче Цветковски

Толкување:

(~~текст, текст, текст~~) – текст што се предлага да се избрише

(текст, текст, текст) – текст што се предлага да се дополни